

Hjendes ikke at kunne forsørge sig og Sine, et tilstrækkeligt Netsgrundlag for, at han kan blive forsørget af det Offentlige. En saadan Doktrin vilde altsaa være aldeles uforenelig med det hele Grundlag, hvorpaa vi gennem Aarhundreder have bygget vort Fattigvæsens Ordning. Men det ærede Medlem udtalte dernæst, at Retten til Fattigunderstøttelse var en Fordring paa Erstatning. Hvis der var Tale om et Erstatningsforhold, hvis der var Tale om en Erstatningsfordring, som altsaa kunde betegnes som et juridisk Krav paa noget Bist, saa kunde der dog umulig af en retferdig Lovgivning til et saadant Erstatningskrav være knyttet en saadan Betingelse som den, at man fordrede Afstaaelse fra politiske Rettigheder. Nei, her er der absolut ikke Tale om et Erstatningskrav. Et Erstatningskrav kan ikke paa nogen Maade med Retfærdighed medføre Tabet af saadanne Rettigheder som de politiske Rettigheder, og jeg tror, at med lige saa stor Ret, som det af den ærede Medlem blev sagt, at Grundloven hjemler den Fattige en absolut Ret til Erstatning, med lige saa stor Uret blev denne Ret af ham karakteriseret som en Erstatningsfordring, og den blev med endnu større Uret karakteriseret som bygget paa en Uret, der af de bedre stillede Klasser var tilføjet den arbejdende Klasse. Jeg tror saaledes her paa mine Begne at have udtalt den Anskuelse, som jeg nærer om dette Forhold, og som med Hensyn til den sidste Del af dette Spørgsmaal staar i diametral Modsetning til, hvad der er udtalt af ærede Talere, som have sympatiseret med, hvad der er sagt af det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds. Der er et æret Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen), som har rettet et Spørgsmaal til mig, og den høitærede Formand har tilladt mig med et Par Ord at svare ham. Jeg skal da svare derhen, at det interkommunale Betsatningsspørgsmaal, som han rejste, ikke vil kunne finde sin Afgjørelse ved Andet end ved en ny Lov. Naar en bestaaende Lov er bleven fortolket ved en Høiesterets Dom, saa er det jo en uforanderlig Afgjørelse, som alle Statsborgere maa rette sig efter. Der vil saaledes paa dette Omraade kun kunne ske Forandring derved, at der vedtages en ny Lov i saa Henseende. Jeg kan nu for mit personlige Vedkommende udtale, at, hvis Omstændighederne føie sig saaledes, at det bliver muligt, vil det være mig hjært til næste Rigsdagsamling at kunne forelægge et Lovforslag om en særlig interkommunal Betsatning, da det jo er et Punkt, som fra mange Sider ønskes ordnet, og hvis Ordning jo blev skudt ud, da vi behandlede Landkommunalloven. Dette Parti var den Gang under Forhandling, men blev skudt ud for at ordnes ved særlig Lov paa mere vidtløftig og omfattende Maade. Et Lovforslag til dette Diemed haaber jeg vil kunne forelægges det ærede Thing til næste Samling. — Det skulde gjøre

mig meget ondt, hvis jeg under Forhandlingerne skulde have yttret mig paa en Maade, der kunde være skærende for Noget. Saa vidt jeg veed, var det det ærede Medlem for Viborg Amts 5te Valgkreds (Thorup), som syntes at være i den Formening, at Ytringer fra ham havde forekommet mig somiske. Det gjorde de virkelig ikke; men der kan jo være Argumenter, som i og for sig ere af en saadan Art, at de kunne fremkalde et Smil. Jeg har hørt de samme Argumenter i Landstinget, jeg har hørt dem fremfat med fuld Udloer, og jeg føler mig forvisset om, at, naar det ærede Medlem bruger disse Argumenter, saa er det i fuld Tillid til deres Gyldighed og Godhed; jeg har, som sagt, ikke fundet det i mindste Maade, besynderligt, at de fremkom fra ham. Naar han med Hensyn til de statistiske Oplysninger, som jeg gav af Kjøbstadkommissionens Betænkning, tilspøiede, at han ikke havde stoppet op paa det Punkt, hvor jeg havde stoppet op, men at han virkelig havde læst Stykket ud, saa skal jeg oplyse det ærede Medlem, som dermed syntes at ville lade formode, at jeg ikke havde læst Stykket ud, om, at jeg som Medlem af Kjøbstadkommissionen selv i sin Tid har skrevet dette Stykke, saa at jeg i fuldeste Maal er kjendt med, hvad der staar der. — Efter den hele Karakter, som denne Debat om dette vigtige Lovforslag har taget, tør jeg udtale det sikkre Haab, at det vil lykkes at komme overens om de Spørgsmaal, hvorom Debatten her væsentlig har dreiet sig, og jeg tør forsikre om, at det ikke skal mangle paa Smødefommen fra min Side, for saa vidt jeg tror at kunne rette mig efter de Ønsker, som fremkomme fra Thinget og det eventuelle Udvalgs Side. Men jeg vil dog, inden jeg slutter min Anpart i Debatten, bede det eventuelle Udvalg og det ærede Thing, at lade sig det være magtpaaliggende at lade den Fordeling af Fattighyorden, som skal resultere af dette Lovforslag, være saa — jeg tør ikke sige: billig som mulig; thi vi gaa jo selvfølgelig ikke alle ud fra, at der ikke foretages Noget, som ikke er billigt, — men at virke det Muligste hen til, at, naar dette større og betydelige Lovarbejde en Gang kommer til at foreligge, det da ikke vil og maa i Følge sin hele Bygning fremkalde Klager over Pragration. Jeg tør ikke med Sikkerhed og vil ikke med Sikkerhed paastaa, at Femtenaarsopholdet, med Hødestedet som det subsidiære, er den eneste Løsning; der vil ubetinget — som jeg allerede under forrige Møde udtalte — kunne findes andre Løsninger, der ville kunne være lige saa heldige, naar blot Fordelingen finder Sted over større Kredse. Men det er ubestrideligt, at dette Things Sammenfatning giver en høj Grad af Garanti for, at alle Landets Interesser ville blive varetagne paa bedste Maade. Det er ikke, fordi jeg noget Dieblit tvivler om, at de, mine Herrer, ogsaa ville varetage Kjøbstadernes Interesse; de